

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра анатомії та фізіології людини і тварин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри анатомії і
фізіології людини та тварин

_____ Станішевська Т.І.

_____ 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
(З ФАХУ)**

для здобувачів вищої освіти (І курс)

Ступінь вищої освіти магістр

Галузь знань 091 Біологія

Спеціальність 091 Біологія. Фізична реабілітація

Освітня програма Біологія. Фізична реабілітація

Мелітополь, 2019

Розробники:

Станішевська Т.І. – завідувач кафедри анатомії та фізіології людини і тварин, доктор біологічних наук, професор

Горна О. І. – доцент кафедри анатомії та фізіології людини і тварин, кандидат біологічних наук, доцент

Семак О.М. – асистент кафедри анатомії і фізіології людини та тварин

Мова навчання: українська.

Робоча програма практики затверджена на засіданні кафедри анатомії і фізіології людини та тварин

Протокол №3 від “03” жовтня 2019 року

Робоча програма виробничої практики «Фізична реабілітація» складена відповідно до освітньої програми Біологія. Фізична реабілітація підготовки здобувачів вищої освіти другого рівня навчання.

1. Мета практики:

розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: історичні аспекти виникнення фізичної реабілітації, програми фізичної реабілітації при захворюваннях внутрішніх органів, нервової системи, травмах опорно-рухового апарату та після хірургічних втручань, періоди фізичної реабілітації, поєднання засобів фізичної реабілітації у лікуванні хворих.

2. Перелік компетентностей, які набуваються під час практики

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність вирішувати завдання в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей, що передбачає застосування теорій та методів природничих наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

1. Знання та розуміння предметної області (біології) та області професійної діяльності.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
4. Визнання морально-етичних аспектів професійної діяльності і необхідності інтелектуальної чесності, а також здатність забезпечити безпеку життєдіяльності та біобезпеку.

Фахові компетентності (ФК):

1. Здатність використовувати знання й практичні навички в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей для дослідження різних рівнів організації живих організмів, біологічних явищ і процесів.

2. Складати програми фізичної реабілітації, визначити основні завдання лікувальної фізичної культури на основі індивідуально-диференційного підходу, врахування стану здоров'я, рівня фізичного розвитку, рухової підготовленості та регулювати фізичне навантаження, змінюючи кількість вправ, їх дозування, чергування вправ для різних груп м'язів, різної

інтенсивності, змінюючи умови їх виконання та варіюючи спеціальне обладнання.

3. Демонстрування знання будови, функцій та процесів життєдіяльності, систематики, методів виявлення та ідентифікації живих організмів упродовж онто- та філогенезу.

4. Вміти використовувати засоби і форми лікувальної фізичної культури.

5. Здатність до визначення та аналізу результатів взаємодії живих організмів різних рівнів організації та вміти реалізувати функції, принципи міждисциплінарних зв'язків.

3. Заплановані програмні результати навчання:

1. Розуміти основні терміни, концепції, принципи, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей та демонструвати знання будови живих організмів, їх фундаментальних біологічних процесів.

2. Застосовувати у професійній діяльності методи визначення кількісних та функціональних характеристик живих організмів на різних рівнях організації та надорганізмових систем.

3. Демонструвати знання методів, алгоритмів планування та проведення клініко-лабораторних досліджень, у т.ч. математичних методів та програмного забезпечення для проведення досліджень, обробки та представлення результатів.

4. Демонструвати знання основних принципів збереження й зміцнення здоров'я, формування ціннісних орієнтацій щодо здорового способу життя.

4. Бази проходження практики

№	База практики	№ договору/угоди, дата укладання	Дата закінчення терміну дії договору/угоди
	Центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю Мелітопольської міської ради Запорізької області	№39/48-19 від 29 вересня 2017 р.	29 вересня 2024 року

5. Зміст практики

5.1. Опис навчальної/виробничої практики

Найменування показників	Рівень вищої освіти, ступінь вищої освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика практики
Кількість кредитів – 8	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Назва практики: Виробнича практика (з фаху)
Загальна кількість годин – 240	Галузь знань 09 Біологія	Семестр <u>2</u>
Тижневих годин для денної форми навчання -	Спеціальність 091 Біологія Освітня програма Біологія. Фізична реабілітація	Термін проходження практики
		Вид контролю: Диф. залік

Виробнича практика є практикою професійного спрямування, а саме – основою уявлення про майбутню професію, вивчення професійних функцій майбутніх фахівців з реабілітації. Виробнича практика покликана сформувати у студентів професійні уміння, навички роботи фахівця з фізичної реабілітації. В основі виробничої практики є вивчення студентами праці фахівців з реабілітації, та ознайомлення з їхніми функціональними обов'язками на підставі посадових інструкцій.

БЛОК I. Фізична реабілітація опорно-рухового апарату

Тема 1. Основи фізичної реабілітації

Мета, завдання та принципи фізичної реабілітації. Організація занять лікувальної фізичної культури. Історія впровадження лікувальної фізичної культури.

Тема 2. Фізична реабілітація опорно-рухового апарату.

Фізична реабілітація при порушеннях постави. Фізична реабілітація при сколіотичній хворобі. Фізична реабілітація при плоскостопості.

Тема 3. Фізична реабілітація при травмах опорно-рухового апарату.

Фізична реабілітація після травм верхньої та нижньої кінцівок.

БЛОК II. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів та після хірургічних втручань

Тема 4. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи.

Фізична реабілітація при атеросклерозі, стенокардії та інфаркті міокарда. Фізична реабілітація при гіпертонічній та гіпотонічній хворобі.

Тема 5. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи.

Фізична реабілітація при пневмонії, плевриті, дихальній недостатності та бронхіті. Фізична реабілітація при бронхіальній астмі та туберкульозі легень.

Тема 6. Фізична реабілітація при захворюваннях органів шлунково-кишкового тракту.

Фізична реабілітація при хронічному гастриті та виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки. Фізична реабілітація при захворюваннях кишок та органів жовчовиділення.

Тема 7. Фізична реабілітація при захворюваннях органів виділення.

Фізична реабілітація при захворюваннях нирок та органів сечовиділення.

Тема 8. Фізична реабілітація при травмах та захворюваннях нервової системи.

*Фізична реабілітація при неврозах. Фізична реабілітація після інсульту.
Фізична реабілітація при радикулітах.*

5.2. Заняття під час практик

№ з/п	Назва теми заняття
1	<p>Основи фізичної реабілітації <i>Мета, завдання та принципи фізичної реабілітації. Організація занять лікувальної фізичної культури: обладнання кабінету та зали ЛФК, форми та засоби ЛФК, характеристика рухових режимів на різних етапах реабілітації</i></p>
2	<p>Фізична реабілітація опорно-рухового апарату. <i>Основні причини виникнення порушень опорно-рухового апарату людини. Форми боротьби з порушеннями опорно-рухового апарату людини. Фізична реабілітація при порушеннях постави. Фізична реабілітація при сколіотичній хворобі. Фізична реабілітація при плоскостопості.</i></p>
3	<p>Фізична реабілітація при травмах опорно-рухового апарату. <i>Основні причини виникнення травм опорно-рухового апарату людини.</i></p>
4	<p>Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи. <i>Причини виникнення захворювань серцево-судинної системи людини. Фізична реабілітація при атеросклерозі, стенокардії, інфаркті міокарда. Програми фізичної реабілітації при інфаркті міокарда; засоби та форми ЛФК при інфаркті міокарда. Фізична реабілітація при гіпертонічній та гіпотонічній хворобі.</i></p>
5	<p>Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи. <i>Причини виникнення захворювань дихальної системи. Діагностування. Фізична реабілітація при дихальній недостатності, плевриті, пневмонії та бронхіті. ЛФК при пневмонії та бронхіті. Фізична реабілітація при бронхіальній астмі; засоби та форми ЛФК при бронхіальній астмі. Фізична реабілітація при туберкульозі легень.</i></p>
6	<p>Фізична реабілітація при захворюваннях органів шлунково-кишкового тракту. <i>Фізична реабілітація при хронічному гастриті та виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки. ЛФК при хронічному гастриті, виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки. Фізична реабілітація при хронічному ентериті та при хронічному коліті.</i></p>
7	<p>Фізична реабілітація при захворюваннях органів виділення.</p>

	<i>Фізична реабілітація при захворюваннях нирок та органів сечовиділення. ЛФК при нефритах та енурезах.</i>
8	<i>Фізична реабілітація при травмах та захворюваннях нервової системи. Фізична реабілітація при захворюваннях та травмах периферичного та центрального відділів нервової системи. Фізична реабілітація після травм головного та спинного мозку. Фізична реабілітація при неврозах: при неврастенії, психастенії, астенії. Фізична реабілітація хворих після ішемічного інсульту. Фізична реабілітація хворих при попереково-крижовому та при шийно-грудному радикуліті.</i>

5.3. Індивідуальні завдання

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

1. ЛФК при неврозах.
2. ЛФК при ДЦП у дитини.
3. ЛФК при шийному остеохондрозі .
4. ЛФК при грудному остеохондрозі .
5. ЛФК при попереково-крижовому остеохондрозі .
6. ЛФК при шийному радикуліті.
7. ЛФК при хворобі Паркінсона.
8. ЛФК при запальних захворюваннях головного мозку.
9. ЛФК при струсі головного мозку.
10. ЛФК при здавлюванні головного мозку.
11. ЛФК при пухлини спинного мозку.
12. ЛФК при невритах.
13. ЛФК при переломі шийки стегна.
14. ЛФК при переломі кісток гомілки.
15. ЛФК при переломі плечової кістки.
16. Механізми лікувальної дії фізичних вправ.
17. ЛФК при вегето-судинної дистонії
18. ЛФК при міокардиті у дітей.

5.4. Перелік навчально-методичної літератури

Основна:

1. Епифанов В.А. Лечебная физкультура: справочник / В.А. Епифанова. – М.: Медицина, 1987. – 528с.
2. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К.: Олімпійська література, 2005. – 324 с.
3. Кукушкина Т.Р. Руководство по реабилитации больных частично утративши трудоспособность / Т.Р. Кукушкина. – М.: Медицина, 1989. – 136с.
4. Епифанов В.А. Медицинская реабилитация: руководство для врачей / В. А. Епифанов. – М.: МЕДпресс-информ, 2005. – 328 с.
5. Попов С.Н. Физическая реабилитация: учебник для студентов высших учебных заведений / С. Н. Попов. – Ростов н/Д: Феникс, 2004. – 608 с.
6. Карпукіна Ю.В. Основи фізичної реабілітації / Ю.В. Карпукіна. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 308 с.
7. Вовканич А.С. Вступ у фізичну реабілітацію. Навч. Посіб. – Львів: НВФ «Українські технології», 2008. – 200 с.

Додаткова:

1. Бирюков А.А. Лечебный массаж / А.А. Бирюков. – К.: Олимпийская литература, 1995. – 200с.
2. Зотов В.П. Восстановление работоспособности в спорте / В.П. Зотов. – К.: Здоровья, 1990. – 200с.
3. Исаев Ю.А. Нетрадиционные методы лечения остеохондроза позвоночника / Ю.А. Исаев. – К.: СКФ, 1996. – 312с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

www.fizkult-ura.com

www.sport-health.com.ua

www.sportmedicine.ru

www.sportzal.com

2. Форми і методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, виступи з доповідями;
- **методи письмового контролю:** тестове опитування, підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе;
- **методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

3. Вимоги до звіту

За результатами проходження виробничої практики кожний здобувач вищої освіти складає письмовий звіт за наступною схемою:

1. Прізвище, ім'я, по-батькові практиканта;
2. Місце проходження практики;
3. Строки проходження практики.
4. Перелік виконаних за час практики робіт із зазначенням терміну виконання.
5. Результати виконання індивідуальних завдань у вигляді реферату або електронної презентації на одну із запропонованих тем. За погодженням з керівником практики тему індивідуального завдання студент може обрати самостійно.
6. Характеристика з місця проходження практики, завірена керівником закладу.

4. Критерії оцінювання

Згідно положенню №283 від 29.08.2017 р. «Про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана

Хмельницького» оцінювання діяльності студентів на практичних (лабораторних, семінарських) заняттях, виконання завдань самостійного опрацювання оцінюються за такими критеріями:

Бали	Критерії
1	2
5	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
4	Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
3	Студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
2	Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст

	теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; роботи узагальнення, висновки.
--	--

5. Підведення підсумків

Підсумкова рейтингова оцінка з практики виставляється після обов'язкового відпрацювання всіх занять. У випадку відсутності студента, він може відпрацювати пропущене заняття через написання реферату та усне опитування у позааудиторний час (але не більше половини від загальної кількості практичних занять). В разі відсутності студента, він має право на складання впродовж двох тижнів. При неявці студента у зазначений термін без поважних причин кількість балів дорівнює нулю.

Результати підсумкової контрольної роботи (звіту) оцінюються за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни